

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 44/2017-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, sudcu Milana Lalíka a sudkyne Marianny Mochnáčovej prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], Spolková republika Nemecko, zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Piovarčím ml., Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 120/2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 120/2007 porušené boli.

2. Okresnému súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 120/2007 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie vo výške 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré j e Okresný súd Kežmarok p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Kežmarok j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 312,34 € (slovom tristodvanásť eur a tridsaťštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Pavla Piovarčího ml., Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. januára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Spolková republika Nemecko (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 120/2007 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupuje v namietanom konaní v procesnom postavení žalobcu proti žalovaným [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ]. Návrh na začatie konania o náhradu škody bol podaný na okresnom súde 14. júna 2007. Pojednávania vo veci sa uskutočnili 13. novembra 2008, 28. septembra 2010, 10. mája 2012, 18. decembra 2012,

5. marca 2013 a 9. apríla 2013. K vyhláseniu rozsudku súdu prvej inštancie došlo na pojednávaní konanom 11. októbra 2013. Na základe podaného odvolania bola vec predložená na rozhodnutie Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“), na ktorom bolo konanie vedené pod sp. zn. 14 Co 138/2013 a sp. zn. 14 Co 139/2013. Krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom z 29. mája 2014 tak, že čiastočne potvrdil rozsudok okresného súdu a vo zvyšnej časti tento rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Spis bol okresnému súdu vrátený 30. júna 2014. V nasledujúcom období okresný súd nariadil vo veci pojednávanie na 11. november 2014, ktorý bol zmenený na 13. november 2014. Uvedené pojednávanie sa napokon neuskutočnilo z dôvodu, že navrhnutý svedok [REDAKOVANÉ] mal byť vypočutý dožiadaným súdom v Spolkovej republike Nemecko. Otázky, ktoré mali byť položené svedkovi dožiadaným súdom, oznámil sťažovateľ okresnému súdu na základe jeho výzvy už podaním z 21. novembra 2014. Od toho času bol okresný súd podľa názoru sťažovateľa nečinný. Sťažovateľ uviedol, že z jeho zistení vyplýva, že vec dosiaľ nebola predložená dožiadanému súdu v Spolkovej republike Nemecko. Keďže od začiatku súdneho konania dosiaľ uplynulo deväť a pol roka, pričom predmetná vec nie je právoplatne skončená, sťažovateľ považuje jeho celkovú dĺžku za neprípustnú a neakceptovateľnú.

3. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci ako prvé kritérium, ktoré ústavný súd pri posudzovaní zbytočných prietáhov hodnotí, sťažovateľ uviedol, že predmetom konania je náhrada škody, teda nejde o právne a skutkovo takú náročnú vec, aby to odôvodňovalo celkovú dĺžku konania vo veci samej v trvaní viac ako deväť rokov. Sťažovateľ je toho názoru, že *„dojem zložitosti je navodený práve zmätočným a nesústredeným postupom súdu, ktorý jednak vytyčoval termíny pojednávania s dlhým časovým odstupom a rovnako nesústredene postupuje aj v súčasnosti v otázke dožiadania súdu v Spolkovej republike Nemecko za účelom realizácie výsluchu svedka...“*.

4. Pokiaľ ide o správanie účastníka predmetného konania ako druhé relevantné kritérium, sťažovateľ uviedol, že zo strany účastníkov k žiadnym prietahom nedošlo, teda svojím správaním v namietanom konaní nedali žiadnu zámienu na takúto neprimeranú dĺžku konania.

5. V súvislosti s posledným hodnoteným kritériom, ktorým je postup okresného súdu v namietanom konaní, sťažovateľ zdôraznil, že k porušeniu ním označených práv došlo v dôsledku nekonania okresného súdu aj napriek neexistencii zákonnej prekážky, ktorá by mu v konaní bránila, a rovnako tak aj jeho postupom, ktorý nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa.

6. Sťažovateľ ďalej argumentoval, že prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podal 10. novembra 2016 sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu, ktorý v písomnom podaní sp. zn. Spr. 10022/2016 zo 16. decembra 2016 skonštatoval, že sťažnosť sťažovateľa je opodstatnená, a súčasne ho informoval o spôsobe zjednania nápravy, ktoré spočívalo vo vydaní uznesenia z 18. novembra 2016, ktorým pribral do konania prekladateľa zo slovenského jazyka do nemeckého jazyka pre účely prekladu dožiadania a jeho príloh.

7. Vzhľadom na uvedené je sťažovateľ toho názoru, že okresný súd si v rozpore s princípmi právneho štátu neplnil, resp. neplní jednu zo svojich základných úloh, ktorou je poskytnutie rýchlej a účinnej ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov súdneho konania, a tak dochádza k takému neúnosnému predlžovaniu súdneho konania, ktoré u sťažovateľa vyvoláva dojem, že predmetný súdny spor nebude možné skončiť.

8. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/120/2007 porušené bolo.

2) Okresnému súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/120/2007 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3) *Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva primerané zadostučinenie vo výške 5 000 €, ktoré je Okresný súd Kežmarok povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia*

4) *Okresný súd Kežmarok je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania na účet jeho právneho zástupcu, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.*“

9. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady pre prijatie sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie, a preto ju uznesením č. k. I. ÚS 44/2017-12 z 25. januára 2017 prijal na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] v senáte ústavného súdu v zložení Milan Ľalík (predseda senátu), Marianna Mochnáčová (sudkyňa) a Peter Brňák (sudca). V zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2017 účinného od 1. marca 2017 I. senát ústavného súdu rozhoduje v tomto zložení: Peter Brňák (predseda senátu), Marianna Mochnáčová (sudkyňa) a Milan Ľalík (sudca). Z uvedeného dôvodu vec prerokoval a vo veci samej rozhodol I. senát ústavného súdu v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

10. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 31. januára 2017 a opakovane 9. marca 2017 predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti.

11. Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprO/177/2017 doručenom ústavnému súdu 16. marca 2017 uviedla, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania vo veci, a ďalej poukázala na stanovisko zákonného sudcu, ktorý argumentoval:

„K predmetnej veci uvádzam, že žaloba týkajúca sa náhrady škody je skutočne vybavovaná v dlhších lehotách, avšak dôvodom je aj skutočnosť, že v predmetnej veci vystupuje ako žalobca [REDAKOVANÉ] občan Spolkovej republiky Nemecko, ktorý žaluje občanov Poľskej republiky za škodu, ktorá mu bola spôsobená na osobnom motorovom vozidle na území Slovenskej republiky. Na každé pojednávanie bolo potrebné

zabezpečovať tlmočníkov, resp. prekladateľov, čo nie je vôbec jednoduché, keďže v zozname takí nie sú. Z týchto dôvodov bolo vždy potrebné termínov dať vec na dlhšie časové obdobie, pretože nie vždy bolo možné na daný termín zabezpečiť účasť tlmočníka. Z dôvodov komplikovaného dojednávania termínov, keďže išlo o účastníkov z rôznych štátov bolo nutné niektoré termíny rušiť.

V predmetnej veci bolo rozhodnuté tunajším súdom 11.10.2013. Voči tomuto rozsudku žalobca podal odvolanie. Krajský súd čiastočne potvrdil rozsudok Okresného súdu v časti priamej škody a v ďalšej časti vec vylúčil na ďalšie konanie s tým, že je potrebné doplniť a vykonať ďalšie dokazovanie. Rozsudok Krajského súdu nadobudol právoplatnosť 12.08.2014.

Procesný súd vytýčil ďalší termín pojednávania na deň 16.10.2014. Tento termín bol zrušený z dôvodov na strane žalobcu, keďže tento navrhol vypočuť svedka, ktorý je občanom SRN.

Ďalší termín bol stanovený na deň 21.11.2014. Na pojednávanie bol predvolaný svedok občan SRN. Termín bol následne zrušený z dôvodom, že to navrhla PZ žalobcu, ktorá uviedla, že predvolaný svedok sa nemôže zúčastniť pojednávani na území SR a navrhla tento termín zrušiť.

Následne so spisom pracoval VSU, ktorý pribral do konania tlmočníčku, ktorej nebolo možné doručiť uznesenie. Následne bolo vypracované ďalšie uznesenie a spis, resp. žiadosť o výsluch svedka bol zaslaný dožiadanému sudu v SRN dňa 12.02.2017.

V tejto súvislosti pripomínam že v senáte 3C od mesiaca august 2015 došlo v obsadení u asistentiek ku 4 zmenám, ďalej pripomínam, že v obsadení VSU došlo ku 3 zmenám.“

12. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu doručenom ústavnému súdu 22. marca 2017 uviedol:

„V celom rozsahu zotrávam na všetkých skutočnostiach, vecnej a právnej argumentácii uvedenej v mojej písomnej ústavnej sťažnosti zo dňa 17. 01.2017.

K vyjadreniu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 1SprO/177/2017 z 10. 03. 2017 v zásade nie je možné zaujať žiadne relevantné stanovisko, keďže súd svoj názor k mojej

ústavnej sťažnosti nijako nevyjadril a posúdenie jej dôvodnosti ponechal v celom rozsahu na ústavný súd.

Vo vzťahu k priloženému stanovisku vo veci činného sudcu JUDr. Kubinského uvádzam, že túto nepovažujem za spôsobilú ospravedlniť stav, v akom sa moja právna vec ocitla, t. j. preukázateľnú existenciu prieťahov v danej veci, ktorá je jednoznačne na ujmu mňa ako účastníka.

Mám za to, že zabezpečenie tlmočníkov z nemeckého a poľského jazyka nemôže byť tak obtiažne ako je popísané v danom vyjadrení, keďže sa podľa môjho názoru nejedná o tak zriedkavé jazyky, že by existoval nedostatok kvalifikovaných tlmočníkov pre dané jazyky.

Rovnako tak argumentáciu personálnymi zmenami na poste VSÚ, resp. asistentiek označeného senátu nepovažujem za spôsobilú ospravedlniť vzniknuté prieťahy vo veci.

Opätovne poukazujem na skutočnosti uvedené v samotnej ústavnej sťažnosti, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade významné pre posúdenie toho, či došlo k prieťahom v konaní.“.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

14. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

15. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

17. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

18. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý určuje, že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania [obdobne predtým § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“)].

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou

(III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

20. Predmetom konania pred okresným súdom je zaplatenie sumy 8 877,91 € (267 456 Sk) s príslušenstvom z titulu náhrady škody na osobnom motorovom vozidle vo vlastníctve žalovaných v 1. a 2. rade (občania Poľskej republiky), ku ktorej došlo následkom dopravnej nehody na území Slovenskej republiky spôsobenej žalovanou v 3. rade (občan Poľskej republiky), ako aj z titulu nákladov vynaložených sťažovateľom (občan Spolkovej republiky Nemecko) na zapožičanie náhradného vozidla. Ústavný súd konštatuje, že ide spor o náhradu škody, teda štandardnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Zo skutočností uvedených sťažovateľom a okresným súdom, ako aj vyplývajúcich z predloženého súdneho spisu možno vyvodiť určitú faktickú zložitosť veci spočívajúcu v potrebe vykonania znaleckého dokazovania, zabezpečenia výsluchu svedka, ktorý je cudzím štátnym príslušníkom, ako aj opakovaného priberania tlmočníkov z nemeckého jazyka, ako aj poľského jazyka do konania, čo malo podstatný vplyv na dĺžku namietaného konania.

21. Správanie sťažovateľa je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Ústavný súd konštatuje, že na žiadosť sťažovateľa, resp. jeho právnej zástupkyne okresný súd odročoval, resp. rušil pojednávanie nariadené na 22. apríl 2010 z dôvodu sťažovateľom vnesenej námietky zaujatosti, 16. február 2012 (právna zástupkyňa sťažovateľa navrhla najprv doplniť dokazovanie dopytom aspoň 3 predajcov ojazdených motorových vozidiel), 23. október 2012 z dôvodu kolízie nariadeného pojednávania s iným

pojednáváním, 16. október 2014 z dôvodu predvolania svedka zo Spolkovej republiky Nemecko a 13. november 2014 z dôvodu, že navrhovaný svedok zo Spolkovej republiky Nemecko sa nemôže dostaviť na pojednávanie, a preto navrhol výsluch svedka dožiadaným súdom. Takýmto správaním sťažovateľa došlo k spomaleniu namietaného konania.

23. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní.

24. Zo sťažnosti a spisového materiálu vyplýva, že namietané súdne konanie začalo podaním žaloby na okresnom súde 15. júna 2007 a dosiaľ bol okresným súdom vo veci vydaný rozsudok z 11. októbra 2013, ktorý bol odvolacím súdom čiastočne potvrdený a v časti vrátený na ďalšie konanie z dôvodu potreby doplnenia dokazovania. Spis bol okresnému súdu po odvolacom konaní vrátený 30. júna 2014 a dosiaľ nebolo vo veci vydané žiadne ďalšie meritórne rozhodnutie, teda konanie trvá bez právoplatného skončenia viac ako deväť a pol roka.

25. Z predloženého súdneho spisu ústavný súd identifikoval dlhšie obdobie úplnej nečinnosti okresného súdu, a to od 4. júna 2015, keď okresný súd uznesením pribral do konania prekladateľku z nemeckého jazyka, do 18. novembra 2016, keď uznesením pribral do konania ďalšiu prekladateľku z nemeckého jazyka, pretože predchádzajúca prekladateľka bola vyčiarknutá zo zoznamu tlmočníkov vedeného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, teda v období presahujúcom 17 mesiacov.

26. Ústavný súd ďalej konštatuje, že vo svojej predchádzajúcej judikatúre už mnohokrát poukázal aj na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

27. Za neefektívnu a nehospodárnu činnosť okresného súdu ústavný súd považuje najmä jeho postup pri predkladaní námietky zaujatosti vznesenej sťažovateľom odvolaciemu súdu, odkiaľ bola vec vrátená ako bezdôvodne predložená, pretože namietané okolnosti sa výlučne týkali postupu zákonného sudcu v konaní; predkladanie veci odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovaného v 1. rade proti uzneseniu okresného súdu z 13. decembra 2010, keď bol spis vrátený na postup podľa § 164 OSP (oprava napadnutého uznesenia v označení vedľajšieho účastníka v záhlaví), a preto bol opakovane spis predložený krajskému súdu 29. apríla 2011. Za neefektívny postup okresného súdu v namietanom konaní ústavný súd považuje aj prípravu na pojednávanie konané 5. marca 2013, na ktorom okresný súd zistil nedoručenie doplnku č. 1 k znaleckému posudku účastníkom konania, čím zmaril ich možnosť sa s ním včas oboznámiť a zaujať relevantné stanovisko, a preto pojednávanie bolo odročené na 9. apríl 2013.

28. V súvislosti s argumentáciou zákonného sudcu ako súčasťou stanoviska predsedníčky okresného súdu k sťažnosti, v ktorej poukázal na časté zmeny v personálnom obsadení súdneho oddelenia, ústavný súd konštatuje, že tieto argumenty ospravedlňujúce nečinnosť okresného súdu nemohol akceptovať, a v súvislosti s uvedeným poukazuje na svoju predchádzajúcu štandardnú judikatúru (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

29. Ústavný súd po komplexom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska skutkovej náročnosti veci, správania sťažovateľa a postupu okresného súdu, zohľadňujúc charakter a význam predmetu napadnutého konania a jeho celkovú dĺžku veci dospel k záveru, že v postupe okresného súdu došlo k zbytočným prieťahom v napadnutom konaní, a preto rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

30. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Keďže ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádza sťažovateľ.

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

32. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

33. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti požadoval finančné odškodnenie v sume 5 000 €, ktoré odôvodňoval celkovou dĺžkou namietaného konania, ktorá dosahuje takmer 10 rokov, ako aj skutočnosťou, že doterajší priebeh konania viackrát vykazoval znaky zbytočných prietáhov.

34. Ústavný súd pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení vzal do úvahy najmä charakter predmetu konania, obdobie právnej neistoty sťažovateľa, jeho správanie počas predmetného konania, celkovú dĺžku namietaného konania a skutočnosť, že vo veci zistil porušenie označených práv. Súčasne sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia nie je prípadná náhrada škody (napr. III. ÚS 339/07, III. ÚS 46/08 a pod.) Ústavný súd aplikoval zásadu spravodlivosti a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou. Berúc do úvahy aj všetky uvedené okolnosti ústavný súd považoval za odôvodnené priznať pre sťažovateľa sumu 1 000 € ako primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

35. Ústavný súd nevyhovел v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiada priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu.

36. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom.

37. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2017 je 147,33 € a hodnota režijného paušálu je 8,84 €.

38. S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2017 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 312,34 € vrátane režijného paušálu.

39. Ústavný súd nepriznal úhradu trov za úkon právnej služby (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu), pretože toto vyjadrenie neobsahovalo žiadne skutočnosti významné pre rozhodnutie ústavného súdu.

40. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

41. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2017